2024(3)THCR

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము, హైదరాబాద్

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి కె.సుజన

క్రిమినల్ పిటిషన్ నెం .1751/2023

తీర్పు తేదీ : 25.07.2024

రీనా గోర్లే

వర్సెస్

మెస్సర్స్ వీఎన్ ఎంటర్ప్రైజెస్, దాని భాగస్వామి శ్రీ తాడేపల్లి వెంకట రమేష్ మరియు మరొకరు

ఉత్తర్వు:

సికింద్రాబాదు 14వ అదనపు న్యాయమూర్తి-కమ్-XVIII అదనపు చీఫ్ మెట్రోపాలిటన్ మేజిస్ట్రేట్ ముందు పెండింగ్ లో ఉన్న STC N.I. No.7039/2022 లోని తనపై ఉన్నటువంటి ప్రొసీడింగ్స్ ను రద్దు చేయాలని కోరుతూ పిటిషనర్/3వ నిందితురాలు క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ 1973లోని సెక్షన్ 482 (సంక్షిప్తంగా 'Cr. P. C.') కింద Crl.P.No.1751/2023 ను దాఖలు చేశారు. నెగోషియబుల్ ఇన్ స్ట్రుమెంట్స్ చట్టము లోని సెక్షన్ 138, 141, 142 (సంక్షిప్తంగా 'ఎన్ ఐ యాక్ట్') ల కింద పిటిషనర్ పై నేరాలు మోపబడ్డాయి.

2. మొదటి ప్రతివాది సరుకుల క్రయవిక్రయ వ్యాపారంలో ఉన్నారని మరియు A.1 నుండి A.4 లు స్టెబిలైజర్లు, పవర్ అండ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ట్రాన్స్ ఫార్మర్లు, ఐసోలేషన్ ట్రాన్స్ ఫార్మర్లు, పవర్ కండీషనర్లు, కంట్రోల్ ప్యానెల్స్ మొదలైన వాటి తయారీ వ్యాపారంలో ఉన్నారని ఆరోపిస్తూ, నిందితుడు నెం.1-M/s.సెర్వోమాక్స్ లిమిటెడ్ తరపున డైరెక్టర్లు మరియు ఇతరులతోపాటు ప్రస్తుత పిటిషన్ లోని పిటిషనర్/ఎ.3, మొదటి ప్రతివాది పై ఫిర్యాదు చేశారు. స్టెబిలైజర్లు, పవర్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ట్రాన్స్ఫార్మర్లు, ఐసోలేషన్ ట్రాన్స్ఫార్మర్లు, పవర్ కండీషనర్లు, కంట్రోల్ ప్యానెల్స్ మొదలైన వాటి తయారీలో ఉపయోగించే వస్తువుల సరఫరా కోసం A.1-కంపెనీకి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న A.2 మొదటి ప్రతివాదిని సంప్రదించింది, A.1 తరఫున కొనుగోలు ఆర్డర్లు ఇచ్చింది. మొదటి ప్రతివాది వస్తువుల సరఫరా తేదీ నుండి 30 రోజుల నమ్మిక వ్యవధిని ఇస్తారు.

A.2 జారీ చేసిన ఉత్తర్వు ప్రకారం, మొదటి ప్రతివాది వస్తువులను సరఫరా చేసి, ఇన్వాయిస్లు జారీ చేసేవాడు మరియు A.2 డిసెంబర్, 2019 వరకు చెల్లింపులు చేసినాడు, ఆ తరువాత A.2 సక్రమంగా

చెల్లింపులు చేయలేదు. A.2 చెల్లించాల్సిన బకాయి మొత్తం రూ. 1,00,49,270/-. మొదటి ప్రతివాది పైన పేర్కొన్న మొత్తాన్ని చెల్లించమని పట్టుబట్టినప్పుడల్లా, A.2 కోవిడ్ -19 మహమ్మారి మరియు ప్రభుత్వం విధించిన లాక్డౌన్ కారణంగా చూపిస్తూ చెల్లించలేదు. మొదటి ప్రతివాది తిరిగి చెల్లించమని పట్టుబట్టినప్పుడు, A.2 తేదీ 08.08.2022, 10.08.2022 మరియు 12.08.2022 లలో వరుసగా రూ.11,15,180/-, రూ.11,78,236/- మరియు రూ.17,00,209/- మొత్తానికి 000040, 000042 మరియు 000043 నెంబరులతో కలిగి ఉన్న మూడు చెక్కులను జారీ చేశాడు మరియు జూబ్లీ హిల్స్ లోని స్టాండర్డ్ చార్టర్డ్ బ్యాంక్ బ్రాంచ్‌లో డ్రా చేసి, పై మూడు చెక్కులు తీరిపోయిన తర్వాత మిగిలిన మొత్తం రూ.60,55,645/- చెల్లిస్తానని హామీ ఇచ్చారు. మొదటి ప్రతివాది ఆ చెక్కులను బ్యాంకులో సమర్పించినప్పుడు అవి "నిధులు సరిపోవు" అనే ఎండార్స్మెంట్ తో తిరిగి ఇవ్వబడ్డాయి. అందువల్ల, మొదటి ప్రతివాది తేదీ21.09.2022న లీగల్ నోటీసు జారీ చేశాడు మరియు దానిని 22.09.2022న A.2 చే అంగీకరించబడింది. A.2 చెప్పిన మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లించడంలో విఫలమైనందున, అతను ప్రస్తుత ఫిర్యాదును దాఖలు చేశాడు.

3. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది శ్రీ P.సూర్యనారాయణ మూర్తి, మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది శ్రీమతి హిమంగిని సంఘీ, రెండవ ప్రతివాది-రాష్ట్రం తరపున హాజరైన అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ శ్రీ S.గణేష్ వాదనలు విన్నాను.

4. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ పిటిషనర్, A.1/కంపెనీ రోజువారీ కార్యకలాపాలకు ఇన్ ఛార్జి కాదని వాదించారు. ఆమె ఎ.1/కంపెనీ డైరెక్టర్ అయినప్పటికీ, ఆమె స్తబ్ధ మరియు నిష్క్రియాత్మక డైరెక్టర్ మరియు మొత్తం ఫిర్యాదులో పిటిషనర్ గురించి ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించిన ఆరోపణ లేదు. A.1/కంపెనీ తరపున A.2 చేసిన కార్యకలాపాల గురించి పిటిషనర్ కు తెలియదు. A.1/ కంపెనీ డైరెక్టర్ గా శీర్షికలో A.3 పేరును ప్రస్తావించినంత మాత్రాన ఎలాంటి డాక్యుమెంటరీ ఆధారాలు లేకుండా సరిపోదు. పిటిషనర్, A.1 యొక్క డైరెక్టర్లలో ఒకరు కాబట్టి, మొత్తం ఫిర్యాదులో ఆమె డైరెక్టర్ యొక్క ఇన్చార్జి లేదా దాని వ్యాపారాన్ని నిర్వహించడానికి A.1-కంపెనీకి ఏ విధంగా బాధ్యత వహిస్తుందో నిర్దిష్టంగా పేర్కొనలేదు. N.I. చట్టంలోని సెక్షన్ 141 కంపెనీలు, వాటి డైరెక్టర్ల నేరాలకు సంబంధించిందని ఆయన వాదించారు. ఒక క్రిమినల్ నేరానికి "బాధ్యతాయుతంగా" చేయబడాలని కోరే వ్యక్తులు, నేరం జరిగిన సమయంలో, కంపెనీ యొక్క వ్యాపార నిర్వహణకు బాధ్యత వహిస్తారని పై సెక్షన్ నుండి చాలా స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. కంపెనీతో సంబంధం ఉన్న ప్రతి వ్యక్తి ఈ నిబంధన పరిధిలోకి రాకూడదు, కేవలం వ్యాపార నిర్వహణకు బాధ్యత వహించే మరియు బాధ్యత

వహించే వ్యక్తులు మాత్రమే బాధ్యత వహిస్తారు. కేవలం డైరెక్టర్ పదవిలో ఉన్నంత మాత్రాన పిటిషనర్ పై బాధ్యత ఉండదు.

5. **SMS ఫార్మాస్యూటికల్స్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ నీతా బల్లా** ((2005) 8 SCC 89) కేసులో అపెక్స్ కోర్టు N.I. చట్టంలోని సెక్షన్ 141 కింద నిర్ణయించిన తీర్పుపై న్యాయవాది ఆధారపడ్డారు. బాధ్యత అనేది ఒక వ్యక్తి యొక్క ప్రవర్తన, చర్య లేదా లోపం కారణంగా తలెత్తుతుంది మరియు కేవలం ఒక కంపెనీలో పదవిని కలిగి ఉండటం వల్ల కాదు. కాబట్టి, N.I. చట్టంలోని సెక్షన్ 141 కింద వచ్చే వ్యక్తి, ఫిర్యాదులో ఆ వ్యక్తిని బాధ్యులుగా చేసే అవసరమైన వాస్తవాలను బహిర్గతం చేయాలి. **నేషనల్ స్మాల్ ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ హర్మీత్ సింగ్ పైంటాల్ మరియు మరొకరు** ((2010)3 SCC 330) కేసులో తీర్పుపై కూడా ఆయన ఆధారపడ్డారు, ఫిర్యాదులో చట్టం ప్రకారం అవసరమైన నిర్దిష్ట వాంగ్మూలాలు ఇవ్వడం ప్రాథమిక బాధ్యత ఫిర్యాదుదారుడిదేనని గమనించబడింది, తద్వారా నిందితుడు పరోక్షంగా బాధ్యత వహిస్తాడు. క్రిమినల్ బాధ్యతను కట్టుదిట్టం చేయడం కొరకు, లావాదేవీ గురించి ప్రతి డైరెక్టర్ కు తెలిసి ఉండాలని లేదు. సెక్షన్ 141 ప్రకారం డైరెక్టర్లందరూ నేరానికి బాధ్యులు కారు. నేరం జరిగిన సమయంలో, కంపెనీ వ్యాపార నిర్వహణకు బాధ్యత వహించిన వారిపై మాత్రమే నేర బాధ్యతను విధించవచ్చు. ఒక వ్యక్తి యొక్క బాధ్యతను అంగీకరించాలి మరియు రుజువు చేయాలి మరియు ఊహించకూడదు. ఒకవేళ నిందితుడు కంపెనీ తరపున చెక్కులపై సంతకం చేసిన కంపెనీ డైరెక్టర్ లేదా అధికారి అయితే ఫిర్యాదులో నిర్దిష్టమైన వివరణ ఇవ్వాల్సిన అవసరం లేదు. బాధ్యత వహించాలని కోరుకునే వ్యక్తి సంబంధిత సమయంలో కంపెనీ వ్యాపార నిర్వహణకు బాధ్యత వహించాలి. అటువంటి సందర్భాలలో డైరెక్టర్ బాధ్యత వహించనవసరం లేదు కాబట్టి దీనిని వాస్తవంగా నిర్ధారించాలి.

6. **పూజా రవీందర్ దేవిదాసాని వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం మరియు మరొకరు** ((2014) 16 SCC 1) లోని తీర్పుపై కూడా న్యాయవాది ఆధారపడ్డారు, ఇందులో కంపెనీ వ్యాపార నిర్వహణకు అతను/ఆమె ఎలా మరియు ఏ పద్ధతిలో బాధ్యత వహిస్తున్నారో చూపించే డైరెక్టరుకు వ్యతిరేకంగా నిర్దిష్ట వాదనలు ఉండాలి. ఇంకా, **లక్ష్మీ ప్రమీల కటారి వర్సెస్ తెలంగాణ రాష్ట్రం** మరియు **M/s.క్రెసెంట్ ఎంటర్ప్రైజెస్, మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ మొహమ్మద్ హబీబ్**(Crl.P.నెం.173/2022) ద్వారా ఈ కోర్టు ను ఆశ్రయించారు. ఫిర్యాదులో పిటిషనర్‌పై స్పష్టమైన ఆరోపణ లేకపోవడం మరియు కంపెనీ వ్యాపారానికి పిటిషనర్ బాధ్యత వహిస్తున్నారని సూచించబడలేదు, ఆ క్రిమినల్ పిటిషన్‌ను అనుమతించింది. ఇక్కడ పిటిషనర్ కూడా డైరెక్టర్ మాత్రమే మరియు కంపెనీ రోజువారీ వ్యవహారాలలో పాల్గొనలేదు మరియు ఫిర్యాదులో ఆమెపై నిర్దిష్ట ఆరోపణలు లేవు.

7. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది వాదన ఏమిటంటే, పిటిషనర్ కంపెనీ డైరెక్టర్ మాత్రమే మరియు ఆమె కంపెనీ వ్యవహారాలను నిర్వహించడం లేదని వాదించారు. A.2 మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ మరియు అతను కంపెనీ వ్యవహారాలను జాగ్రత్తగా చూసుకుంటున్నాడు, అయితే పిటిషనర్ చెక్కులను జారీ చేయడంలో ఎటువంటి పాత్ర లేకుండా నిందితుడిగా చేర్చబడ్డారు. పిటిషనర్‌ను కూడా ఫిర్యాదులో పక్షాలుగా చేర్చారు కానీ ఆమెపై ఆరోపణలను చూపించడానికి ఫిర్యాదులో నిర్దిష్టమైన ఆధారాలు లేవు. అందువల్ల, పిటిషనర్‌పై ఉన్న చర్యలను రద్దు చేయాలని ఆయన న్యాయస్థానం ను అభ్యర్థించారు.

8. మరోవైపు, మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది, పెట్టుబడి పెట్టిన భాగస్వామి లేదా నిష్క్రియాత్మక డైరెక్టర్ అనే భావన లేదని పేర్కొంటూ విరుద్ధముగా దాఖలు చేశారు. ఆర్టికల్స్ ఆఫ్ అసోసియేషన్ ప్రకారం, పిటిషనర్‌ను ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్‌గా నియమించారు. కంపెనీపై CIRP ప్రక్రియను ప్రారంభించాలని కోరుతూ మొదటి ప్రతివాది జాతీయ కంపెనీ చట్టం ట్రిబ్యునల్ (NCLT) ముందు దివాలా మరియు దివాలా స్మృతి, 2016లోని సెక్షన్ 9ని కూడా ప్రారంభించారని ఆయన వాదించారు. A.1 కౌంటరును కూడా దాఖలు చేశారు, దీని కోసం పిటిషనర్ ఇక్కడ అధీకృత సంతకం చేసిన వ్యక్తి, మరియు లావాదేవీ గురించి తనకు బాగా తెలుసునని, మరియు చెక్కు జారీ చేయడం, అది చెల్లింపుకాకుండా తిప్పి పంపటం గురించి కూడా తనకు తెలుసునని పేర్కొంటూ ప్రమాణపత్రం దాఖలు చేసింది, అంతే కాకుండా, C.P.నెం.361/2023 యొక్క I.A.నెం.402/2023 ను A.1కంపెనీ దాఖలు చేశారు, ఇందులో పిటిషనర్ మరియు మొదటి ప్రతివాది యొక్క భాగస్వాములలో ఒకరు ఒప్పందాన్ని కొనసాగించడానికి సంబంధించి ఒకరితో ఒకరు సంభాషించుకున్నారని సమర్పించబడింది. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది ఆధారపడిన తీర్పులు వర్తించవు ఎందుకంటే తీర్పులలో నిందితుడు/డైరెక్టర్‌కు లావాదేవీ గురించి తెలియదు మరియు ఫిర్యాదులో వారిపై నిర్దిష్టమైన తీర్పు లేదు.

9. మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది, S.P. మణి మరియు మోహన్ డైరీ వర్సెస్ డాక్టర్ స్నేహలత ఎలంగోవన్ (2022 SCC Online SC 1238) కేసులోని తీర్పుపై ఆధారపడ్డారు, దీనిలో నిందితుడికి లావాదేవీ గురించి తెలుసని మరియు నిందితుడిపై వ్యతిరేకంగా నిర్దిష్ట వాదనలు చేయలేదని రుజువైతే, వారు చెక్కుపై సంతకం చేసినట్లుగా నిందితులు సమానంగా బాధ్యత వహించాల్సి ఉంటుందని స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. ఇక్కడ పిటిషనర్ ప్రమాణం చేసి తప్పుడు ప్రకటనలు ఇస్తున్నారు. అందువల్ల, ఈ పిటిషన్‌ను కొట్టివేయాలని న్యాయస్థానాన్ని అభ్యర్థించారు.

10. ప్రత్యర్థి సమర్పణలు మరియు నమోదులో ఉన్న అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, పిటిషనర్ A.1 కంపెనీకి డైరెక్టర్ అని అంగీకరించవచ్చు, అయితే, ఇక్కడ పిటిషనర్ యొక్క వాదన ఏమిటంటే, ఆమె

కంపెనీ వ్యవహారాలను నిర్వహించడం లేదని, చెక్కుల జారీపై ఆమెకు అవగాహన లేదని, ఫిర్యాదులో ఈ పిటిషనర్ పై నిర్దిష్టమైన ఆరోపణలు లేవని పేర్కొన్నారు.

11. మరోవైపు, మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది, పిటిషనర్ కంపెనీలో 75% వాటాలను కలిగి ఉన్నారని మరియు కంపెనీలో లావాదేవీల గురించి ఆమెకు తెలుసని వాదించారు మరియు 28.01.2023న A.1-కంపెనీ NCLT ముందు దాఖలు చేసిన CIRPలో కౌంటర్ దాఖలు చేసింది, దీనిలో పిటిషనర్ కూడా అధీకృత సంతకందారు అని, లావాదేవీ గురించి తనకు బాగా తెలుసునని, తగినంత నిధులు లేనందున చెక్కును జారీ చేయడం, చెక్కు చెల్లింపు కాక పోవడం గురించి కూడా తనకు తెలుసునని పేర్కొంటూ అఫిడవిట్ దాఖలు చేసినట్లు మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది పేర్కొన్నారు. అందువల్ల, N.I. చట్టంలోని సెక్షన్ 138 కింద ఆమె కూడా నేరానికి బాధ్యత వహిస్తుందనే విషయం ఆమెకు బాగా తెలుసు. ఇంకా, కార్పొరేట్ వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ ముందు పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన MGT-7లో, ఆమె కంపెనీలో 75% కంటే ఎక్కువ వాటాలను కలిగి ఉందని మరియు బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్‌గా కంపెనీ నుండి మొత్తం జీతం పొందుతున్నారని ప్రస్తావించబడింది. అతను N.I. చట్టం లోని సెక్షన్ 141 ను కూడా ప్రస్తావించాడు, దీనిలో ఆ నేరం జరిగిన సమయంలో బాధ్యత వహించిన ప్రతి వ్యక్తి, కంపెనీకి బాధ్యత వహించాడని మరియు కంపెనీ యొక్క వ్యాపార నిర్వహణకు బాధ్యత వహించాడని స్పష్టంగా పేర్కొంది, అలాగే కంపెనీ నేరానికి దోషిగా పరిగణించబడుతుంది మరియు తదనుగుణంగా చర్య తీసుకోవడానికి మరియు శిక్షించబడటానికి బాధ్యత వహిస్తుంది.

12. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది ప్రధానంగా వాదిస్తూ, కంపెనీ డైరెక్టర్ అయిన వ్యక్తి మాత్రమే అతన్ని బాధ్యులుగా చేయడానికి సరిపోదని, అతను/ఆమె కంపెనీ రోజువారీ వ్యవహారాల గురించి జ్ఞానం కలిగి ఉండాలని మరియు కంపెనీ లావాదేవీలకు కార్యనిర్వాహకుడుగా ఉండాలని వాదించారు.

13. మరోవైపు, మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది S.P. మణి (పైన పేర్కొన్న)లోని తీర్పుపై ఆధారపడ్డారు, దీనిలో ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది :

> "44. ఈ కోర్ట్ ఇన్ కామర్స్ వర్సెస్ వెలియప్ప టెక్స్ టైల్స్ లిమిటెడ్, (2003) 11 SCC 405 : 2004 SCC (CRI) 1214) , ఉద్యోగి మరియు యజమాని కార్పొరేషన్ కు సంబంధించి అహం మరియు అహంకారాన్ని మార్చడం అనే భావనను ప్రవేశపెట్టింది. ఈ సూత్రాన్ని కోర్టు ఈ క్రింది మాటలలో వివరించింది. న్యాయస్థానం ఈ సూత్రాన్ని ఈ క్రింది మాటలలో వివరించింది: (SCC పేజి 436, పారా 56)

“56. ఉద్యోగి యొక్క చర్యలకు కార్పొరేట్ క్రిమినల్ బాధ్యతను ప్రేరేపించడానికి (అతను సాధారణంగా స్వయంగా బాధ్యత వహించాలి), నేరం చేసిన నిర్వాహక –ఉద్యోగి అహం, కార్పొరేట్ వ్యక్తిత్వానికి కేంద్రం, శరీర కార్పొరేట్ యొక్క కీలక అవయవం, యజమాని సంస్థ యొక్క మార్పు అహం లేదా దాని నిర్దేశక మనస్సు అయి ఉండాలి. కంపెనీ/కార్పొరేషన్ కు దాని స్వంతముగా ఆలోచించకుండా, దాని క్రియాశీల మరియు నిర్దేశక సంకల్పం కొన్ని ప్రయోజనాల కోసం ఏజెంట్ అని పిలువబడే వ్యక్తి యొక్క వ్యక్తిలో కోరాలి, కానీ నిజంగా సంస్థ యొక్క నిర్దేశక మనస్సు మరియు సంకల్పం, సంస్థ యొక్క వ్యక్తిత్వం యొక్క అహం మరియు కేంద్రం. ఈ మేరకు ఒక కంపెనీపై క్రిమినల్ బాధ్యతను నిర్ణయించడానికి మన చట్టంలో ఎలాంటి ఇబ్బందులు లేవు. ఆల్టర్ ఇగో లేదా ఐడెంటిఫికేషన్ అప్రోచ్ అనే కామన్ లా సంప్రదాయం మన ప్రస్తుత చట్టాల కింద వర్తిస్తుంది.”

45. ఇప్పుడు, తరువాత వచ్చే న్యాయమైన ప్రశ్న ఏమిటంటే, ఈ నేరానికి కంపెనీ ద్వారా ఎవరు బాధ్యత వహిస్తారు? ఈ నేరానికి కంపెనీని కూడా విచారించవచ్చా? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానంగా సెక్షన్ 141 ఇలా చెబుతుంది, "వ్యాపార నిర్వహణకు బాధ్యత వహించిన" మరియు "కంపెనీకి బాధ్యత వహించిన" ప్రతి వ్యక్తి నేరానికి పాల్పడినట్లు పరిగణించబడుతుంది. ప్రత్యామ్నాయ బాధ్యత యొక్క ఈ భావనను ఈ న్యాయస్థానం సబితా రామమూర్తి వర్సెస్ *R.B.S.* చన్నబసవరధ్య [సబితా రామమూర్తి వర్సెస్ *R.B.S.* చన్నబసవరధ్య, (2006) 10 SCC 581 (2007) 1 SCC (Cri) 621] : (SCC పేజి 585, పారా 7)

“7. . . . సెక్షన్ 141 చట్టపరమైన కట్టుకథగా లేవనెత్తుతుంది. ఈ నిబంధన కారణంగా, ఒక వ్యక్తి అటువంటి నేరానికి వ్యక్తిగతంగా బాధ్యత వహించనప్పటికీ, దాని కోసం పరోక్షంగా బాధ్యత వహిస్తాడు. కంపెనీల చట్టం, 1956 ప్రకారం నమోదు చేయబడిన లేదా విలీనం చేయబడిన కంపెనీకి సంబంధించినంత వరకు, ఫిర్యాదు పిటిషన్లో సూచించాల్సిన అవసరమైన ప్రకటనలు, కంపెనీ చేసిన నేరానికి నిందితులను పరోక్షంగా బాధ్యులను చేసే విధంగా చేసినట్లయితే మాత్రమే అటువంటి పరోక్ష బాధ్యతను ఊహించవచ్చు. ఒక వ్యక్తిని పరోక్షంగా బాధ్యులుగా చేసే ముందు, చట్టబద్ధమైన అవసరాలకు కట్టుబడి ఉండాలని పట్టుబడతారు.”

(ప్రాముఖ్యత ఇవ్వబడింది)

48. సునీత పాలిట వర్సెస్ పంచమి స్టోన్ క్వారీలో ఇటీవలి ప్రకటనలో [సునీత పాలిట వర్సెస్ పంచమి స్టోన్ క్వారీ, (2022) 10 SCC 152: (2023) 1 SCC (Civ) 612: (2023) 1 SCC (Cri) 91], ఈ న్యాయస్థానం, K.K. అహుజా [K.K. అహుజా వర్సెస్ V.K. వోరా, (2009) 10 SCC 48 ను ప్రస్తావించిన తరువాత: (2009) 4 SCC (Civ) 1: (2010) 2 SCC (Cri) 1181] పైన ప్రస్తావించబడింది, క్రింద గమనించబడింది : (సునీత పాలిట కేసు [సునీత పాలిట వర్సెస్ పంచమి స్టోన్ క్వారీ, (2022) 10 SCC 152 : (2023) 1 SCC (Civ) 612 : (2023) 1 SCC (Cri) 91], SCC పేజీలు 164-65, పారా 29)

"29. . .. నిందితుడు ఒక కంపెనీ యొక్క మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ లేదా జాయింట్ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ అయినప్పుడు, కంపెనీ యొక్క వ్యాపార నిర్వహణకు అతను బాధ్యత వహిస్తాడని ఫిర్యాదులో పేర్కొనాల్సిన అవసరం లేదు. ఎందుకంటే "డైరెక్టర్" అనే పదానికి "మేనేజింగ్" అనే ఉపసర్గ కంపెనీ వ్యాపార నిర్వహణకు డైరెక్టర్ బాధ్యత వహిస్తున్నాడని మరియు కంపెనీకి బాధ్యత వహిస్తున్నాడని స్పష్టం చేస్తుంది. చెక్కుపై సంతకం చేసిన కంపెనీ డైరెక్టర్ లేదా అధికారి అగౌరవం విషయంలో తనను తాను బాధ్యుడిని చేసుకుంటారు. ఒక కంపెనీలోని ఇతర అధికారులను NI చట్టంలోని సెక్షన్ 141లోని ఉప -సెక్షన్ (2) కింద మాత్రమే బాధ్యులుగా చేయవచ్చు, ఫిర్యాదులో వారి స్థానం , విధులు మరియు చెక్కు జారీ మరియు అగౌరవానికి సంబంధించి వారి పాత్రను ధృవీకరించడం ద్వారా, సమ్మతి, సమ్మతి లేదా నిర్లక్ష్యం గురించి వెల్లడించారు."

49. అశుతోష్ అశోక్ పరాశరపురియా వర్సెస్ ఘర్కుల్ ఇండస్ట్రీస్ (P) లిమిటెడ్ కేసులో ఇటీవల ఇచ్చిన మరో ప్రకటన వెలువడింది. [అశుతోష్ అశోక్ పరశ్రాంపురియా వర్సెస్ ఘర్కుల్ ఇండస్ట్రీస్ (P) లిమిటెడ్, (2023) 14 SCC 770: 2021 SCC ఆన్‌లైన్ SC 915], ఈ న్యాయస్థానం S.M.S. కేసులో నిర్ణయాలను పరిశీలించిన తరువాత. ఫార్మాస్యూటికల్స్ [S.M.S. ఫార్మాస్యూటికల్స్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ నీతా భల్లా, (2005) 8 SCC 89: 2005 SCC (Cri) 1975] ; *S.K.* అలగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ U.P [*S.K.* అలగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ U.P., (2008) 5 SCC 662: (2008) 2 SCC (Cri) 686] ; మహారాష్ట్ర స్టేట్ ఎలక్ట్రిసిటీ డిస్ట్రిబ్యూషన్ కంపెనీ లిమిటెడ్ వర్సెస్ డాటర్ స్విచ్ గేర్ లిమిటెడ్

[మహారాష్ట్ర స్టేట్ ఎలక్ట్రిసిటీ డిస్ట్రిబ్యూషన్ కంపెనీ లిమిటెడ్ వర్సెస్ డాటర్ స్విచ్ గేర్ లిమిటెడ్, (2010) 10 SCC 479: (2011) 1 SCC (Cri) 68] , మరియు GHCL ఎంప్లాయీస్ స్టాక్ ఆప్షన్ ట్రస్ట్ వర్సెస్ ఇండియా ఇన్ఫోలైన్ లిమిటెడ్. [GHCL ఎంప్లాయీస్ స్టాక్ ఆప్షన్ ట్రస్ట్ వర్సెస్ ఇండియా ఇన్ఫోలైన్ లిమిటెడ్., (2013) 4 SCC 505: (2013) 2 SCC (Cri) 414], (అశుతోష్ అశోక్ పరస్రాంపురియా కేసు [అశుతోష్ అశోక్ పరస్రాంపురియా వర్సెస్ ఘర్కుల్ ఇండస్ట్రీస్ (పి) లిమిటెడ్, (2023) 14 SCC 770: 2021SCC ఆన్లైన్ SC 915], SCC పేరా 24)

"24. S.M.S. ఫార్మాస్యూటికల్స్ [S.M.S. ఫార్మాస్యూటికల్స్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ నీతా బల్లా (2005) 8 SCC 89: 2005 SCC (Cri) 1975] మరియు తరువాత వచ్చిన తీర్పు వెలుగులో పరిశీలించవలసిన అంశం ఏమిటంటే, అప్పీలుదారులు కంపెనీ యొక్క డైరెక్టర్లు మరియు వారు కంపెనీ యొక్క వ్యాపార నిర్వహణకు బాధ్యత వహిస్తారు. కంపెనీ మరియు NI చట్టంలోని సెక్షన్ 141 యొక్క చట్టబద్ధమైన సమ్మతి చేయబడినట్లయితే, అనుమానాలకు లేదా సందేహాలకు అతీతమైన లేదా పూర్తిగా ఆమోదయోగ్యమైన పరిస్థితులను కలిగి ఉన్న కొన్ని తిరుగులేని సాక్ష్యాలు లభిస్తే తప్ప, సెక్షన్ 482 CrPC కింద జోక్యం చేసుకోవడానికి హైకోర్టుకు అవకాశం ఉండకపోవచ్చు, ఇది చెక్కుల జారీలో డైరెక్టరుకు సంబంధం లేదని స్పష్టంగా సూచిస్తుంది మరియు విచారణను ఎదుర్కోమని కోరడం న్యాయస్థానం ప్రక్రియను దుర్వినియోగం చేస్తుందని స్పష్టంగా సూచిస్తుంది. ప్రాథమిక ఆధారాలు ఉన్నప్పటికీ, నిర్దిష్ట డైరెక్టర్ పై ఎటువంటి కేసు నమోదు చేయబడలేదని, దీనికి వివిధ కారణాలు ఉండవచ్చునని ఒక నిర్ధారణ తీసుకోవచ్చు."

(ప్రాముఖ్యత ఇవ్వబడింది)

50.అశుతోష్ అశోక్ పరశ్రాంపురియా [అశుతోష్ అశోక్ పరశ్రాంపురియా వర్సెస్ ఘర్కుల్ ఇండస్ట్రీస్ (P) లిమిటెడ్, (2023) 14 SCC 770: 2021 SCC ఆన్లైన్ SC 915] కేసులో ఈ న్యాయస్థానం పైన పేర్కొన్న నిర్ణయం నుండి గ్రహించదగిన సూత్రాలు ఏమిటంటే, ఒక సంస్థ డైరెక్టర్/భాగస్వామి చెక్కుల జారీలో ఆందోళన చెందలేరని సూచించే కొన్ని నిష్కళంకమైన మరియు తిరుగులేని ఆధారాలు దొరికితే తప్ప, హైకోర్టు సెక్షన్ 482 కింద నిందితుడి కేసులో జోక్యం చేసుకోకూడదు. ఒక కేసులో ప్రాథమిక అభ్యంతరాలు ఉన్నప్పటికీ, డైరెక్టర్/భాగస్వామి అనుమానం మరియు సందేహానికి

అతీతంగా కొన్ని నిష్కళంకమైన మరియు తిరుగులేని సాక్ష్యాలను సమర్పించగలిగితే, ఆ నిర్దిష్ట డైరెక్టర్/భాగస్వామిపై ఎటువంటి కేసు బనాయించబడదని హైకోర్టు నిర్ధారించవచ్చని ఈ న్యాయస్థానం స్పష్టం చేసింది."

14. పైన పేర్కొన్న తీర్పులోని పేరా 58లో, నిందితుడిని పరోక్షంగా బాధ్యులను చేసే విధంగా ఫిర్యాదులో నిర్దిష్ట వాదనలు చేయడమే ఫిర్యాదుదారుడి ప్రాథమిక బాధ్యత అని గమనించబడింది. క్రిమినల్ బాధ్యతను నిర్ధారించడానికి, ప్రతి లావాదేవీ గురించి సంస్థ యొక్క నిందితుడైన భాగస్వామికి తెలుసని ఫిర్యాదుదారుడు చూపించాల్సిన చట్టపరమైన అవసరం లేదు. మరోవైపు, ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 141లోని ఉప-సెక్షన్ (1)లోని మొదటి నిబంధన ప్రకారం, నిందితుడు తనకు తెలియకుండా నేరం చేశాడని న్యాయస్థానం సంతృప్తికి రుజువు చేయగలిగితే లేదా అటువంటి నేరం జరగకుండా నిరోధించడానికి అతను / ఆమె తగిన శ్రద్ధను ఉపయోగించినట్లయితే, అతను / ఆమె శిక్షకు బాధ్యత వహించరు. కంపెనీ లేదా సంస్థ యొక్క వ్యవహారాలకు ఎవరు బాధ్యత వహిస్తారో మాత్రమే ఫిర్యాదుదారుడికి సాధారణంగా తెలిసి ఉండాలి. కంపెనీ డైరెక్టరులు లేదా సంస్థ భాగస్వాములు మాత్రమే కంపెనీలో వారు పోషించిన పాత్ర గురించి ప్రత్యేక అనుభవం కలిగి ఉంటారు. సంస్థ యొక్క భాగస్వాముల స్థితి గురించి ఫిర్యాదులో ప్రత్యేకంగా "క్వా" అని నిర్ధారించబడినప్పుడు, సంస్థ యొక్క భాగస్వాములపై ప్రత్యామ్నాయ క్రిమినల్ బాధ్యతను ఊహించవచ్చు. దీని వలన వారు ప్రాసిక్యూషన్‌ను ఎదుర్కోవాల్సి వస్తుంది కానీ అది స్వయంచాలకంగా దోషిగా నిర్ధారించబడదు. అందువల్లన, వారు చివరికి దోషి కాదని తేలితే వారు ప్రతికూలంగా పక్షపాతం చూపరు, ఎందుకంటే దాని యొక్క అవసరమైన పర్యవసానంగా నిర్దోషులుగా ప్రకటించబడతారు. కంపెనీలు చేసిన నేరాలకు సంబంధించిన క్రిమినల్ విచారణను రద్దు చేయడానికి హైకోర్టు తన అధికారాన్ని ఎలా ఉపయోగించాలో కూడా గమనించబడింది. వాణిజ్య లావాదేవీల ప్రపంచంలో అనేక ప్రత్యేకమైన చిక్కులు ఉన్నాయి, వీటిలో చాలా వరకు ఇంకా చట్టబద్ధంగా నియంత్రించబడలేదు. మరింత ముఖ్యంగా, N.I చట్టంలోని సెక్షన్ 141లో నిర్దేశించిన సూత్రం, నిష్కపటమైన కంపెనీలు అనుమానం లేని మూడవ పక్షాలకు హాని కలిగించే విధంగా దుర్వినియోగం చేసే అవకాశం ఉంది.

15. ఈ కేసులో ఫిర్యాదును పరిశీలిస్తే, ఆరోపణలు ప్రధానంగా A.2 పైనే ఉన్నప్పటికీ, ప్రస్తుత పిటిషనర్ A.2 లో బకాయిలు మరియు జారీ చేసిన చెక్కులకు చెల్లింపులు చేయాలని డిమాండ్ చేశారు, అవి తగినంత నిధులు లేకపోవడం వల్ల తిరిగి వచ్చాయి. ఫిర్యాదులో A.1 నుండి A.4 వరకు స్టెబిలైజర్లు, పవర్ మరియు డిస్ట్రిబ్యూషన్ ట్రాన్స్ ఫార్మర్లు, ఐసోలేషన్ ట్రాన్స్ ఫార్మర్లు, పవర్ కండిషనర్లు, కంట్రోల్

ప్యానెల్‌లు మొదలైన వాటి తయారీ వ్యాపారంలో ఉన్నారని, పిటిషనర్ పేరును ఫిర్యాదులో ప్రస్తావించగా, నిందితులు బకాయి ఉన్న మొత్తాన్ని చెల్లించాలని కోరుతూ 21.09.2022న చట్టపరమైన నోటీసు జారీ చేయబడింది మరియు దానిని 22.09.2022న నిందితులకు అందజేయబడింది. మొదటి ప్రతివాది జారీ చేసిన లీగల్ నోటీసులో, చెక్కు జారీ చేయడం మరియు అది చెల్లింపు కాకపోవటం నేరపూరిత నమ్మకపు ఉల్లంఘనకు సమానమని మరియు సివిల్ మరియు క్రిమినల్ చర్యలను ఆకర్షిస్తుందని మరియు A.3 మరియు A.4 పేర్లను కూడా పేర్కొనబడింది మరియు వారందరూ డైరెక్టర్లుగా కంపెనీ రోజువారీ వ్యవహారాల్లో ప్రత్యక్షంగా పాల్గొంటున్నారని పేర్కొన్నారు. అందువల్ల, కంపెనీ డైరెక్టర్లందరికి నోటీసు జారీ చేయబడింది మరియు మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది, NCLT ముందు పిటిషనర్ నిందితుడికి మరియు ఫిర్యాదుదారునికి మధ్య జరిగిన లావాదేవీ గురించి తనకు తెలుసని పేర్కొంటూ ప్రమాణపత్రం దాఖలు చేశారని మరియు చెక్కు జారీ చేసినట్లు కూడా అంగీకరించారని సమర్పించారు, ఇది పిటిషనర్/A.3 చెక్కుల జారీ వాస్తవం గురించి కూడా తెలుసని మరియు మొదటి ప్రతివాది పిటిషనర్ ప్రకారం కంపెనీలో 75% వాటా కలిగి ఉన్నారని మరియు వ్యాపార కార్యకలాపాల్లో చురుకుగా పాల్గొన్నారని చూపిస్తుంది. అందువల్లన, కేసును కొనసాగించడానికి పిటిషనర్‌కు వ్యతిరేకంగా ఎటువంటి అభ్యంతరాలు లేవని చెప్పలేము. ఈ పిటిషన్‌లో ఎటువంటి అర్హతలు లేవు మరియు దీనిని కొట్టివేయవచ్చు.

16. తదనుగుణంగా, క్రిమినల్ పిటిషన్ కొట్టివేయబడింది విచారణ న్యాయస్థానం STC N.I.No.7039/2022 ను వీలైనంత త్వరగా పరిష్కరించాలని ఆదేశించింది. ఇతర పిటిషన్లు ఏవైనా పెండింగ్‌లో ఉంటే అవి మూసివేయబడ్డాయి.

క్రిమినల్ పిటిషన్ కొట్టివేయబడింది.